

Nr 143.

Av herr **Ohlon m. fl.**, om inrättande av en professur i *textilmekanik vid Chalmers tekniska högskola.*

Textilindustrin är i fråga om sin storlek den andra industrien i ordningen i vårt land. Dess tillverkningsvärde uppgick år 1947 till 1,9 miljarder kronor, och antalet anställda inom denna industri uppgår till över 100 000 personer. Den arbetar i konkurrens med utländska industrier, som till stor del ha lägre arbetslöner, och dess möjligheter att hävda sin ställning är beroende av huruvida den kan genom modern utrustning och organisation hålla sina priser tillräckligt låga. Framsteg inom detta område, som möjliggöra sänkta priser, komma direkt hela svenska folket till godo, då alla människor äro konsumenter av textilindustriens produkter.

En industri med denna väldiga omfattning och med så stor betydelse för vårt folks försörjning synes oss ha rätt att räkna med allt det stöd från statens sida, som kan lämnas, och det synes också uppenbart, att de kostnader som nedläggas för att främja denna industris framtidsmöjligheter äro väl utlagda medel.

För främjande av forskningen inom det textila området ha under senare år tillkommit dels Svenska textilforskningsinstitutet i Göteborg för grundläggande forskning, dels textilinstitutet i Borås och Norrköping för den tillämpade forskningen. Vid Chalmers tekniska högskola ha inrättats dels en professur i textilkemi, dels specialläroarbefattningar i vissa andra textiltkniska ämnen, bl. a. i textil- och konfektionsteknologi. Chalmers tekniska högskola har nu hos Kungl. Maj:t hemställt om inrättandet av en professur i textilmekanik, varvid specialläroarbefattningen i ämnet skulle minskas att omfatta endast konfektionsteknologi. Framställningen stödes energiskt av Svenska textilforskningsinstitutet och av Mölnlycke Väfveri Aktiebolag, vilket företag på sin tid tillsammans med ett annat göteborgsföretag tagit initiativet till den första textiltkniska högskoleundervisningen vid Chalmers tekniska högskola. Framställningen tillstyrkes också av överstyrelsen för de tekniska högskolorna. I årets statsverksproposition, åttonde huvudtiteln, s. 209, anför chefen för ecklesiastikdepartementet bl. a. följande: »Högskolan synes också i många hänseenden ha kommit i sämre ställning än tekniska högskolan i Stockholm. Jag anser mig dock icke nu kunna tillstyrka upprättande av ytterligare professurer eller laboratorstjänster vid Chalmers tekniska högskola.»

Vi tolka detta uttalande så, att ecklesiastikministern väl skulle varit sinnad att föreslå beviljandet av någon av de föreslagna nya professurerna,

men att han på grund av den ekonomiska återhållsamhet, vartill förhållandena nu tvinga statsmakterna, måst skjuta dem på framtiden. Vi förstå till fullo de skäl, som sålunda varit avgörande för att nu avslå framställningen, men vi ha den uppfattningen, att ett omedelbart inrättande av den föreslagna professuren i textilmekanik är av så stor betydelse för landets textilindustri och textilförsörjning och så ekonomiskt lönande för landet, att den iakttagna återhållsamheten i detta fall icke är motiverad.

Den föreslagna professuren skulle ge möjlighet till fortsatta högre studier i ämnet (utom examensarbeten även licentiat- och doktorsstudier) samt till självständig forskning. Textilindustrien är i starkt behov att snarast möjligt få högskoleingenjörer med fördjupade kunskaper inom det textilmekaniska områdets problem. Den utländska forskningen sysslar i hög grad med fulländandet av de mekaniska förfarandena av betydelse för ekonomi och effektivitet. Det kan nog inte förnekas, att vårt land betänkligt sackat efter i utvecklingen inom detta område. Vi anse det därför vara hög tid att denna betydelsefulla fråga får sin lösning.

Med stöd av det ovan anförda hemställa vi,

att riksdagen måtte besluta att en professur i textilmekanik inrättas vid Chalmers tekniska högskola från och med den 1 juli 1950, och

att riksdagen måtte besluta att det i statsverkspropositionen bil. 10, punkten 154, under Chalmers tekniska högskola: Avlöningar för budgetåret 1950/51 uppförda förslagsanslaget förhöjes i enlighet därmed.

Stockholm den 25 januari 1950.

Sven Em. Ohlon.

Carl Eric Ericsson.

Anna Sjöström-Bengtsson.
